

סטנוגרמה

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבה מח/שכ"ו של הממשלה

ל' באב תשכ"ו - 16.8.66

נכחו השרים: ל. אשכול - יו"ר, י. אלון, ז. ארן, י. ברזילי, ח. גבתי, י. גלילי, ז. ורהפטיג, מ. כרמל, פ. ספיר, ח.י. צדוק, מ. קול.

נעדרו השרים: א. אבן (בחול"ל), י. בורג (בחול"ל), מ. בנטוב, ב.ש. שיטרית (בחופשה), ח.מ. שפירא (בחול"ל), י.ש. שפירא (חולה), א. ששון (בחופשה).

י. עוזאי - מזכירת הממשלה
 צ. דינשטיין - סגן שר הבטחון
 י. רבין - ראש המטה הכללי של צה"ל
 ראש המוסד למודיעין (בסעיף 544)

סדר היום: 544. בקשת טייס מעיראק למקלט בישראל

545. התקפת הסורים באזור הכנרת

544. בקשת טייס מעיראק למקלט בישראל

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

ישיבה מיוחדת זו נקראה כדי למסור לכם על שני דברים, שתואמים הפעם. על הדבר הראשון - עריק מחיל האוויר העיראקי שהגיע אלינו עם מיג 21 - יספר ראש המוסד למודיעין; הדבר השני הוא - התקרית בכנרת אתמול. (ראש המוסד למודיעין מוסר על טייס מצבא עיראק שהגיע ארצה עם מטוס מיג 21 וביקש מקלט בישראל. הסטנוגרמה בתיק ועדת השרים לענייני בטחון מיום 16.8.66).

545. התקפת הסורים באזור הכנרת

הרמטכ"ל י. רבין:

אני מתאר לי שמרבית הדברים ידועים, ולא אחזור

על כך הרבה.

מבחינת התקרית היו שלושה שלבים. השלב הראשון: הנמ"כ עלה על שרטון בערך בשעה 04:00 לפנות בוקר. זה היה מצב לא נעים ופעולה לגמרי לא מתוכננת, מאחר שהוראות הקבע אומרות לא להתקרב מעל למרחק של 250 מטר. בגלל ערפילים ובגלל טעות של מפקד הספינה הנמ"כ עלה על שרטון כ-50 מטר מן החוף. משעה וחצי שרר שקט מוחלט, על אף שכבר היה אור יום ואפשר היה לראות את הנמ"כ. הסורים נמצאים בשטח זה במרחקים שונים, מעשרות מטרים ועד כמה מאות מטרים.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

איזו ספינת משמר זו היתה?

הרמטכ"ל י. רבין:

ספינת משמר שכרגיל יוצאת לסיור, וכל לילה יש

לנו שני סיורים ולא אחד.

השלב השני - בערך בסביבות השעה 06.00 בבוקר

מגיע כוח חילוץ בספינה אחרת, ובעת נסיונות החילוץ על ידי ספינת המשמר השניה נפתחה אש ממוצבים שבחלקם הם בתוך כפר עקב ובחלקם מחוץ לכפר, מהמוצבים מסעוריה ודיקה, באזור הבנות בסביבות כפר עקב. הסורים פתחו באש תול"רים על שתי הספינות. בשלב הראשון רוב האנשים נשארו על הספינה. משנפתחה אש מצד הסורים, כמובן שבשלב זה ניתנה תשובת אש, והנמ"כ הראשון ניתק את המגע, כי הוא לא רצה להיות תקוע באותו מקום והוא התרחק. חילופי האש נמשכו. תוך כדי המשך פעולת החילוץ התברר שהחילוץ יהיה קשה יותר מכפי שחשבו, אז פונו מרבית האנשים פרט לארבעה כדי לשמור על הספינה, שמא ינסו מצד החוף הסורי להגיע אליה, כי אפשר להגיע בהליכה לספינת המשמר.

משלב זה אנחנו הגשנו תלונה לאו"ם תוך בקשה

להפסקת אש וחקירה בנוכחות אנשי או"ם, וכן ביקשנו את נוכחותם כדי לאפשר את החילוץ.

השר י. גלילי:

באיזו שעה זה היה?

הרמטכ"ל י. רבין:

זה היה בערך בסביבות השעה 06:30 בבוקר.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אנשי האו"ם היו במקום?

הרמטכ"ל י. רבין:

אנשי האו"ם נמצאים בטבריה, אבל בסביבה זו יש תצפית קבועה של האו"ם, בסביבות בית עבד. בערך בשעה 07:20 פסקה האש והתנהל משא ומתן. היה שלב ראשון, כי בזמנו היה ויכוח גדול אתם, מפני שהם רצו שתהיה סירת סיור קבועה של האו"ם בכנרת ואנחנו לא הסכמנו. היתה שאלה אם כן יבואו או לא יבואו, ובמשא ומתן אתמול בינינו ובין או"ם הכנסנו את הסורים לתמונה וטענו שהמטרה היא חילוץ של הסירה.

אחרי שעה וחצי, בעוד אנחנו מנהלים את המשא ומתן, ואנשי או"ם נמצאו בשטח (תיאור על המפה) וביקשנו מהם להגיע אלינו במהרה גם לצרכי חקירה, גם לשם קיום הפסקת האש וגם לשם מתן אפשרות לבצע את החילוץ - מופיעים ארבעה מטוסים מיג 17 ותוקפים גם את הנמ"כ הראשון וגם את הנמ"כ השני. הם באו בגובה נמוך מאד כדי שלא יתגלו על ידי המכ"ם והתחילו בפעולת ריקוט על המטוסים, ומהמוצב בוואדי קורסי התחילו בצליפה ויריות על הספינה.

אנחנו יודעים ממקור מודיעיני ודאי שעוד לפני שנה הם תכננו פעולה כזאת, ויש לנו ידיעות ודאיות שהרעיון לתקוף, ולא רק מה שאמר שר ההגנה הסורי אתמול באופן פומבי בדמשק, הועלה עוד לפני שנה. הם תכננו לתקוף אבל לא ברור לנו באיזו הזדמנות.

המטוסים שלנו קיבלו התראה עוד לפני התקיפה, אבל ההזנקה של המטוסים לקחה כמה דקות, והם הגיעו לאיזור (תיאור על המפה) עם סוף התקיפה, ובהתאם לפקודות קבע שיש לנו מטוס שתוקף מטרה רודפים אחריו גם מעבר לגבול. המטוסים קיבלו הוראה לרדוף. הם לא ראו את המיג 17, כי שני המיגים 17 ברתו נמוך, והם היו בחיפוי של שני המיג 21, שהם גם כן מיד התחילו לברוח. המטוסים שלנו רדפו אחריהם.

מגע הקרב נוצר באזור שמעל

לגבול. היה רגע מעניין כאשר שני זוגות האוירונים באו אחד מול השני והיו צריכים לעשות תימרון כל אחד כדי להתחמק אחד מהשני ואחר כך לרדוף.

בשלביה של התקיפה המטוסים פגעו בספינות המשמר ברקיטות וגם בצליפת יריות. בספינות המשמר יש מקלעים גם של 0.5 מ"מ וגם של 20 מ"מ. התותח של 20 מ"מ נפגע בפגיעות של המטוס. עלי לציין שהאנשים התנהגו יפה, ולמרות שצלפו עליהם כל הזמן הם לא הפסיקו מלהשיב אש. נפגעו חמישה איש. מפקד הסירה הראשונה נפצע מחליפת האש היבשתית. המטוס, אם כי לפי הידיעות שלנו הסורים מסבירים שפשוט היתה לו תקלה, אבל אנחנו ראינו עשן לאחר הפגיעה בו, והוא החל לצלול ונפל לתוך המים. הוא נפל לתוך הכנרת במרחק של 120 מטר מהתוף. המטוס השני הופל, כפי שאמרתי קודם, בתוך שטחה של סוריה.

עם תקיפת המטוסים חודשה כל האש כולל התול"רים, ומצבם של ארבעה האנשים שנשארו על הנ"מ הראשון התחיל להיות לא נעים. אחד נפצע בראש. אילו הנמ"כ השני היה מתקרב הוא היה נפגע, ואז האנשים התחילו לצאת מהספינה בשחייה, ואז התחילו לירות עליהם מהכיוון הזה (תיאור על המפה).

שר התחבורה מ. כרמל:

כמה אנשים בדרך כלל יש על נמ"כ כזה?

הרמטכ"ל י. רבין:

משמונה עד עשרה איש.

אז הפעיל חיל האויר שלושה ווטורים, והם הפציצו רק את העמדות שנמצאות מחוץ לכפרים, שמשם צלפו על אנשינו. היו שם שתי עמדות זאכי ומג'ארסי (?) ועם ההתקפה האווירית שלנו השתקה כל האש.

שר הרתות ז. ורהפטיג:

ידוע אם הם פגעו שם באנשים?

הרמטכ"ל י. רבין:

האווירונים פגעו במוצבים ולא בעמדות של הכפר.

שר העבודה י. אלון:

ידוע אם יש אבידות?

הרמטכ"ל י. רבין:

כנראה שיש ארבעה הרוגים. הסורים אומרים שאלה אזרחים, אבל אף פעם לא ברור שם מי הם אזרחים ומי הם אנשי המשמר הלאומי. הם מדברים על שני הרוגים, יש לנו ידיעה שלהם שהם מדברים על ארבעה.

בשלב זה האו"ם הציע הפסקת אש לשעה 10:30.

אנחנו קיבלנו זאת מיד, אבל הסורים סחבו את נכונותם להפסקת אש עד לשעה 12:00-12:30. אנחנו יודעים שהיה ויכוח בינם לבין האו"ם אם קודם תהיה חקירה ואחר כך ייעשה החילוץ של הסירה, או שהחקירה תיערך תוך כדי נסיונות החילוץ. רק בשלב יותר מאוחר הם הודיעו על הסכמתם להפסקת אש והם נכנעו, והחקירה בוצעה על ידנו בזמן חילוץ הסירה.

השר י. גלילי:

החקירה לא נעשתה על ידי אנשי או"ם?

הרמטכ"ל י. רבין:

לא, רק בנוכחות אנשי האו"ם. איננו מבקשים מהאו"ם לחקור או לחלץ אובייקט ישראלי בתוך שטח ישראל.

עד עכשיו הסירה עוד לא חולצה. היא נפגעה וחקועה עמוק בבוץ, המנועים נפגעו כי חדר המכונות מוצף מים.

שר החינוך והתרכות ז. ארן:

כמה עולה סירה כזאת?

הרמטכ"ל י. רבין:

אילו היינו מוכרים אותה היום היא שווה רק את משקלה בברזל כגרוטאה ולא יותר. הנשק שלה פורק והועבר. זה כלי שבדרך כלל אצל האמריקאים משמש לנחיתה אחת. הספינה נבנתה בתקופת מלחמת העולם השנייה, כלומר שהיא בת כ-25 שנה. קנינו אותה בזול מאד כגרוטאה פחות או יותר, ושיפצנו אותה

בכמה אלפי לירות.

שר החינוך והתרכות ז. ארן:

באיזו ספינה היה הנשק שפגע במיג?

הרמטכ"ל י. רבין:

הנשק היה בשתייהן, אי אפשר לדעת בדיוק מי פגע, אינני רוצה להיכנס לוויכוח, ידוע ששתי הצורות הפעילו אש.

למעשה בשעה 03:00-02.30 התחילו כאן (תיאור על המפה) בפעולת החילוץ כאשר כל צי הדיג של הכנרת - גם ספינה של חב' "שיט-כנרת" וגם הספינה "סוסיתא" - מגוייס לזה. עד עכשיו לא הצלחנו לחלץ אותה.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

האם כדאי המאמץ?

הרמטכ"ל י. רבין:

הבעייה איננה המחיר. מחיר החילוץ הוא יותר יקר משוויה של הספינה. המאמץ לחילוץ הוא לא פועל יוצא של המחיר.

במקביל לכך העביר לנו אתמול האו"ם שדר של הסורים, שבו הם טוענים, כי מאחר שהם הירשו לנו לחלץ את הנמ"כ הם מבקשים מאתנו אישור לחלץ את המטוס. אגב, הסורים לא הודו באובדן המטוסים.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

איך יכולים לחלץ את המטוס?

הרמטכ"ל י. רבין:

אפשר לצלול. הטייס לא הצליח לצנוח, וטבע יחד

עם המטוס.

אנחנו הודענו לאו"ם, שקודם כל אין כאן בעייה של הרשאה סורית לנו, מאחר שהכנרת היא שטח ריבוני של ישראל ואיננו זקוקים לאישורם לחלץ את הסירה שלנו. אבל מצד שני הצענו להם - היתה פה תקלה שבשלב הראשון זה לא הועבר, היום כאשר בדקתי ראיתי שזה לא הועבר - שאנחנו נחלץ ונעביר את גופת הטייס, כנהוג בעניין העברת גוויות של אנשי צבא, להכדיל ממרגלים, ולכן זה לא תופס לגבי אלי כהן. עד היום לגבי העברת גוויות לא היו בעיות עם הסורים. אם נפגעו אנשים שלהם בשטחנו אנחנו העברנו את הגוויות והם העבירו גוויות של אנשים שלנו. יש להם קייס לבקש את הגוויה של הטייס.

באישור ראש הממשלה אמרנו להם שלא איכפת לנו,

נוציא את המטוס ובטכס בגשר בנות יעקב נחזיר להם את המטוס והגוויה.

כתוצאה מהיעדר תשובה, עד היום לא נתנו לנו להתחיל בחילוץ המטוס, והם הודיעו לאו"ם שהם אינם מוכנים לחילוץ המטוס רק בנוכחות האו"ם, או"ם לא יצא וגם אנחנו לא יצאנו. עכשיו שהודענו להם שאנחנו מוכנים לעשות זאת בעצמנו התחיל משא ומתן אם אנחנו מוכנים למסור את הגופה ואת שברי המטוס במקום ולא בגשר בנות יעקב. בינתיים אמרנו שאנחנו מוכנים לעשות זאת בגשר בנות יעקב.

ביחס לחילוף הנמ"כ, יש ספק אם נוכל לחלץ אותו, וייתכן מאד, ואולי זה יותר טוב, שנצטרך להרוס אותו על ידי פיצוץ.

שר העבודה י. אלון:

למה לא לחתוך את הספינה?

הרמטכ"ל י. רבין:

זה מטען כבד, וקודם כל צריך להוציא אותו מהבוץ. ככל שזו שלמות צפה יותר קל למשות אותה, ברגע שחותכים אותה זה מאבד את היתרון של גוף צף.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

ולחשאר את הספינה שם בתור תורבה?

הרמטכ"ל י. רבין:

זה לא נעים.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

מה משקלה של רקיטה של מיג, למה האקוויולנט?

הרמטכ"ל י. רבין:

זה מטען חומר נפץ עם אפשרות של חדירה והצתה.
 הרקיטה הבעירה את הנמ"כ. זו כאילו פצצת מרגמה מסויימת, בהבדל זה שפגז מרגמה
 המשקל הוא בערך 1.5-2 קילוגרם. זה ראש חומר נפץ.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

כפי שוודאי ידוע לכם הייתי שם לפנות ערב,
 והעתונאים שהיו שם שאלו שאלות ואמרתי איזה דבר. אינני רוצה לחזור על כל מה
 שאמרתי שם, אם כי מן הראוי היה שזה יהיה בפרוטוקול, אבל פסוק אחד רציתי
 להדגיש. אמרתי כי אם יש יסוד לחשוב, וזה נאמר גם על ידי הסורים וגם על ידי
 הרוסים, שמה שאנחנו עושים - עושים בשליחות משהו שמעוניין בזה; יש תיאוריה
 שישנו משהו אשר עסוק בווייטנאם והוא מעוניין שתיפתח באיזה מקום אחר התלקחות
 שנייה, ועל ידי כך לאגור את אהדת העולם או אהדת עוד משהו, בעוד שעכשיו הוא
 בודד ומבודד. משום כך אמרתי שצריך להוציא זאת מראשם, אנחנו רוצים שלום, אבל
 יחד עם זאת אנחנו לא נראה בפעולת רדיפה אחרי התוקף, לא נראה את הגבול כמחסה.

אחרי זה ביקרנו אצל הפצועים. היה לי ממש רצון
 לנשק אותם. בחורים נחמדים. אצל מפקד היחידה הספיקו להוציא רסיס מהרגל,
 ולמרות שהוא התהלך ודיבר, אפשר היה לראות על פניו שבאיזה מקום כואב לו. בדרך
 נס פצועים כולם באופן קל מפגיעות כדורים, אבל אלה לא דברים רציניים.

ביקשתי מהרמטכ"ל למסור לבחורים ברכה בשם הממשלה
 כולה, ואני בטוח שמה שאמרתי אמרתי ביותר מדי פרוזאיות, כי הם ראויים לשבח.

נדמה לי שזה היה בעתון, אבל בכל זאת ברצוני
 לקרוא בפניכם את הודעת הממשלה הסורית, אשר התכנסה שם לישיבה בשעה 06:00 בערב
 וישבה עד 11:00 בלילה:-

" הממשלה שמעה בישיבה דו"ח בעל פה מחאפז אסד, שר ההגנה לגבי הפעילות הצבאית לפני הצהריים עקב נסיון התוקפנות שערכה ספינת מלחמה של האוייב. שר ההגנה הסביר כי הפעולות התחילו כאשר עברה סירה ישראלית את הקו המותר לה בחוף המזרחי של הכנרת ונכנסה בקרב עם אחת העמדות הסוריות הקדמיות. הסירה נהרסה מיד בפגיעה ישירה.

שר ההגנה הסביר כי המטוסים הסוריים ביצעו משימתם באופן מושלם וכן מטוסי האוייב שהופיעו באיזור ברחו מיד כשהופיעו מטוסי סוריה. המשימה שהוטלה על חיל האוויר הסורי מטרתה היתה להרוס את הסירות המלחמתיות הישראליות המפוזרות במי-הכנרת ובנמל השוכן בצד הדרומי של הכנרת. שר ההגנה הוסיף כי הפעולה האווירית הגשימה את מטרתיה והינה לקח קשה לכוחות הכנופיה המתרברבת בתוקפנות מעת לעת.

תוצאות הקרבות הן: הריסת 12 סירות של האוייב ומספר ההרוגים הוא 100-50 - שהם חיילי הסירות שנפגעו, וזאת בנוסף לפגיעות במתקני הנמל כתוצאה של התקפת מטוסי חיל האוויר הסורי"

כמו כן ישנה הודעת רדיו דמשק מאתמול בערב:-

"סוריה תמיד הבינה את חובתה, היא לקחה בחשבון שאלת קידום פני התוקפנות הציונית ושאלת חיסול תוקפנות זו. מאז התוקפנות הציונית בחודש שעבר ושבה התרסקו שני מטוסי קרב של האוייב הכריזה סוריה שלא תסתפק בהדיפת תנועות אלה בלבד כי אם תתקוף מטרות מוגדרות ובסיסי תוקפנות בתוך האיזור הכבוש. סוריה חיכתה להזדמנות מתאימה לביצוע תכנונה החדש ללמד את הכנופיות הציוניות לקח כדי שיפסיקו את תנועותיהם - ההזדמנות הגיעה היום. מטרתנו המוגדרת היתה להרוס את כל ספינות המלחמה המיועדות לשם תקיפה על מוצבינו ולהחריב את בסיסיהן של ספינות אלה בחלק הדרומי של הכנרת. מכאן ההתערבות של

חיל האוויר הסורי להגשמת מטרה זו והריסת כל הספינות שבכנרת וכן אלה שעגנו בחוף הדרומי של הכנרת או באיזור הנחשב לנמל מלחמתי של ספינות אלה.

חיל האוויר הצליח לבצע את משימתו במלואה כשהרס 11 ספינות מלחמתיות המצויידות בנשק תוקפני. ספינות אלה הן של הספינות שברשות האוייב בכנרת. בהתחולל הקרב תכננה מפקדת כוחותינו שהמטרה הראשונה תהיה לפגוע בספינות התוקפניות והמטרה השנייה - פגיעה בבסיסי הספינות בתוך האיזור הכבוש. סוריה הקפידה שפעולותיה יבוצעו דווקא באמצעות חיל האוויר כדי להפריח בפני העם הערבי והעולם כולו את שקר הטענה הישראלית על עליונותה באוויר. סוריה רואה בפעולה שהגשימה היום תגובה גלויה ומכרעת על התרברבות ישראל על איומיה ועל מה שקראה פעולות התגמול עליהן הודיעה בחודש שעבר כאשר תקפה מתקני הטיית הירדן. הפלת שני מטוסים של ישראל בחודש שעבר, הריסת ספינות המלחמה שלה היום, חושפות את האמת על טענות ישראל והופכות את הקערה על פיה. כך שהאימה והפחד יחדרו לכל בית במדינת הכנופיות."

שר העבודה י. אלון:

הסוף יהיה שממשלת סוריה עוד תתן אות הצטיינות

לאנשיה.

הרמטכ"ל י. רבין:

אני חושב שאין למי, השלושה נהרגו. שר ההגנה הגנרל חאפז אסד נמצא היום בקונפליקט על השלטון עם ג'אדיד. חאפז אסד נוסף לתפקידו כשר ההגנה הוא גם מפקד חיל האוויר. למעשה קרה פה דבר מוזר. הרמטכ"ל הסורי הופיע מספר פעמים עם התיזה של מלחמה עממית, דיבר על חוסר הטעם בנשק

המשוכלל, לא כל כך משום חוסר הטעם, וייתכן מאד שיש פה ויכוח בין שתי אסכולות, וייתכן שהוויכוח הוא לא רק תיאורטי, אלא יש לזה גם השלכות אישיות. למשל, חיזוק היוקרה של חיל האוויר בסוריה יש לו משמעות חוזרת על משקלו של שר ההגנה בקונפליקט הפנימי שהוא קשור בו היום, וידוע שיש הוויכוח הזה בין שני קוטבים המרוכזים סביב שני האישים. ג'אדיד מצד אחד, שהיה רמטכ"ל בעבר, לפעילות יותר פוליטית, ואסד מצד שני, שהוא שר ההגנה וגם מפקד חיל האוויר, כי הוא לא ויתר על תפקידו כמפקד חיל האוויר. זו השערה שלנו. ברור שהוא חייב היה לחפש כל דרך לחיזוק יוקרת חיל האוויר בייחוד לאחר מה שהיה ב-14 ביולי.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

עוד אתמול הברקנו לקומי שיגיש תלונה למועצת הבטחון. לא אמרנו לבקש ישיבה, לזה יש פנאי, ביקשנו להפיץ איגרת. לי נראה שלא כדאי לבקש ישיבת מועצת הבטחון, בכל אופן לכך יש עוד זמן. גם הברקתי לשאול את דעתו של קומי בעניין זה, יכול להיות שעוד מעט נקבל תשובה.

הזמנתי הבוקר את בול אלי, כי החלטנו אתמול להזמין אותו, אבל לא ידעתי שבינתיים הגיע מכתב שהוא כותב לנו.

אקרא בפניכם את המכתב באנגלית:

15 AUGUST 1966

"IT WAS WITH DEEPEST CONCERN THAT I FOLLOWED DEVELOPMENTS THIS MORNING IN CONNECTION WITH INCIDENTS IN THE NORTHEAST CORNER OF LAKE TIBERIAS. INVESTIGATIONS OF BOTH ISRAEL AND SYRIAN COMPLAINTS ARE UNDER WAY. WITHOUT PREJUDGING THE RESULTS OF THESE INVESTIGATIONS OR THE CAUSES OF THE INCIDENTS, THE REPORTS FROM UN OPS OF EXCHANGE OF FIRE AND OF THE DEPLORABLE USE BY BOTH SIDES OF MILITARY AIRCRAFT REQUIRE ME TO RECORD

THAT BOTH ISRAEL AND SYRIA HAVE VIOLATED THEIR UNCONDITIONAL OBLIGATION TO
OBSERVE THE CEASEFIRE ORDERED BY THE SECURITY COUNCIL.

IN EARLY JUNE 1966 BOTH PARTIES AGREED TO RE-ESTABLISH THE UNCONDITIONAL
CEASEFIRE. IN MID-JULY, FOLLOWING MY APPEAR , BOTH PARTIES AGAIN AGREED
TO RE-ESTABLISH THIS UNCODITIONAL CEASEFIRE. THIS COOPERATIVE ATTITUDE
FACILITATED CONVERSATIONS WHICH I COMMENCED WITH BOTH PARTIES IN ORDER TO
TRY TO SETTLE CULTIVATION PROBLEMS WHICH HAVE GIVEN RISE TO MANY SERIOUS
INCIDENTS.

I NOW APPEAL AGAIN, AND MOST URGENTLY, TO BOTH PARTIES TO RENEW AND
STRICTLY OBSERVE THEIR UNCONDITIONAL CEASEFIRE COMMITMENT. I INTEND TO
PURSUE MY EFFORTS TO RESOLVE THE LOND STANDING CULTIVATION PROBLEMS. I
COUNT UPON THE CO-OPERATION OF BOTH SIDES WHICH HAVE EXPRESSED TO ME THEIR
DESIRE TO REDUCE TENSION BY SOLVING THESE PROBLEMS THROUGH NEGOTIATIONS.

אתמול בערב באמת שאלתי מה עם ההחלטה המתודשת על
קיום הפסקת אש. בשבועות אלה ראינו איזה דבר, שאולי צריך לחפש הזדמנות כדי
לתקן זאת. כאשר אנחנו אמרנו הפסקת אש בלי תנאי, היחה כוונה לשמור על סטטוס
קוו, שבינתיים לא באים ולא עובדים. ראינו שהסורים לאט לאט התחילו להיכנס
לשטח, לבוא עם עדריהם ולעבוד בקרקע. אנחנו התאפקנו ובינתיים לא נכנסנו לשטח
בגלל הפסקת האש.

אקרא לכם את הדברים שאמרתי לו בפגישתנו הבוקר,

אני מצטער שלא הספקנו עוד לתרגם זאת לעברית:-

"I HAVE INVITED YOU URGENTLY TO EXPRESS MY DEEP CONCERN AT THE GRAVE DETERIORATION OF THE SITUATION ON THE SYRIAN-ISRAEL FRONTIER. AFTER THIS MEETING I AM CALLING THE CABINET FOR A SPECIAL SESSION.

SOMETIME AGO, WE RECEIVED FROM THE SYRIAN GOVERNMENT THROUGH YOU ACCEPTANCE OF A UNCONDITIONAL CEASE-FIRE, TO WHICH WE NATURALLY AGREED. DESPITE THEIR SOLEMN UNDERTAKING, THE SYRIANS YESTERDAY MORNING OPENED FIRE ON A PATROL BOAT WHICH WAS STRANDED ON A SAND BANK ON THE LAKE OF KINNERET WHICH, AS YOU KNOW, IS ENTIRELY IN ISRAEL' TERRITORY. WORSE STILL, AFTER ARRANGEMENTS HAD BEEN UNDERTAKEN WITH THE CHAIRMAN OF THE MIXED ARMISTICE COMMISSION AND WITH THE KNOWLEDGE OF THE SYRIANS FOR THE SALVAGE OF THIS BOAT, SYRIAN PLANES ATTACKED THE BOAT WITH ROCKETS. FROM THE STATEMENTS OF THE DAMASCUS OFFICIAL RADIO LAST NIGHT, IT IS NOW CLEAR THAT THE AIR ATTACK WAS PREMEDITATED AND THE SYRIANS WERE WAITING FOR AN OPPORTUNITY TO IMPLEMENT THIS PLAN. THE TEXT OF THE STATEMENT INCLUDED THE FOLLOWING PASSAGE: "SYRIA WAITED FOR AN APPROPRIATE OPPORTUNITY TO IMPLEMENT HER PLAN TO TAKE ACTION SPECIFICALLY WITH AIRCRAFT". FURTHERMORE, "THE PLAN WAS FIRST TO STRIKE FROM THE AIR AT THE BOAT IN LAKE TIBERIAS AND THE SECOND OBJECTIVE WAS TO STRIKE FROM THE AIR THE BASES IN ISRAEL".

I WOULD ADD THAT IN ANOTHER BROADCAST FROM THE DAMASCUS RADIO THE STATEMENT WAS MADE THAT SYRIA ACKNOWLEDGES THAT SHE HAS ASSISTED THE EL-FATAH AND ANNOUNCES THAT SHE WILL INCREASE HER AID TO EL-FATAH.

NOW, I WISH TO ASK THE SYRIAN GOVERNMENT THROUGH YOU, BECAUSE I HAVE NO OTHER WAY, TWO DIRECT QUESTIONS: 1. DO THEY STAND BY THE CEASE-FIRE OR NOT?

DO THE INTEND TO CONTINUE THEIR AID TO EL-FATAH?

I WOULD ASK YOU URGNTLY TO CONETACT DAMASCUS AND TO BRING ME THEIR REPLY AS SOON AS POSSIBLE TO THESE TWO QUESTIONS IN THE LIGHT OF THE REPLY TO THESE TWO QUESTIONS, MY GOVERNMENT, WILL DECIDE ON ITS COURSE.

AS FAR AS THE ISRAEL POSITIONS IS CONCERNED, I CONFIRM THAT WE WILL ABIDE BY THE CEASE-FIRE, SUBJECT TO RECIPROCITY AND THE RIGHT OF SELF-DEFENCE ENSHRINED IN THE CHARTER OF THE UNITED NATIONS. AS MR. KIDRON HAD ALREADY MADE CLEAR, IT IS UNDERSTOOD THAT SYRIA WILL REFRAIN FROM ANY ACTIVITY, SUCH AS ILLEGAL ENTRY INTO LAKE KINNERET AND ALSO ENTRY INTO THE DEMILITARIZED ZONE FOR ANY PURPOSE WHATSOEVER, INCLUDING GRAZING AND CULTIVATION, UNTIL SUCH TIME AS AGREEMENT HAS BEEN REACHED.

AT THE SAME TIME, I WOULD ASK YOU TO REPORT ON THE SITUATION TO THE SECRETARY-GENERAL, UNDERLINING THE AGGRESSIVE ACTION OF THE SYRIANS, THE ADMISSION OF THE SYRIANS THAT THIS AGGRESSION WAS PREMEDITATED AND THE PROCLAMATION THAT SYRIA WILL INCREASE ITS AID TO EL-FATAH.

FINALLY, MAY I STATE MY RESERVATIONS TO YOUR LETTER TO MR. KIDRON OF THIS MORNING, IN THE LIGHT OF WHAT HAS HAPPENED, INCLUDING THE INDISPUTABLE FACT THAT THE FIRST SYRIAN AIRCRAFT WAS BROUGHT DOWN BY FIRE FROM THE PATROL VESSEL WHICH IT WAS ATTACKING INSIDE ISRAEL TERRITORY, HOW CAN YOU PUT SYRIA AND ISRAEL ON THE SAME PLANE? AFTER SYRIA ITSELF ACKNOWLEDGED ITS GUILT OR ITS INTENT, ACKNOWLEDGES THAT IT HAD A PREMEDITATED PLAM FOR A AGGRESSION, ACKNOWLEDGES THAT IS HAS HELPED EL-PATAH AND WILL GO ON HELPING EL-PATAH - HAW CAN YOU POSSIBLE EQUATE SYRIAN POLICIES WITH ISRAEL POLICIES?

הם באו יחד שלושה איש, ויודעים נפלא להקשיב ולשתוק. כמובן שכול התחיל מזה שהוא מצטער שאנחנו צריכים להיפגש במצבים בלתי נעימים, וביקש ממני שאעביר לו בכתב את הדברים שאמרת. חשבתי שהוא יעורר את השאלה של ה-SALVAGE. היו לי תשובות מוכנות, אבל היות והוא לא שאל לא רציתי לסבך את העסק הזה, בייחוד שכבר נמסר לו על כך.

אחר כך שוחחנו כמה דקות על בעיות השלום, שאנחנו רוצים בשלום, היות והוא במכתבו לקדרון כתב שהוא מצדו מוכן להמשיך במאמצים להשלטת שקט באיזור ולהסדר לגבי שטחי העיבוד. אמרתי שאנחנו מצדנו מוכנים.

יכול להיות שלאחר ישיבתנו זו צריך לפרסם משהו ולחזור עוד הפעם על האזהרה. אני חושב שההודעה צריכה להיות של שני חלקים: קודם כל אזהרה ואחר כך רצוננו לשקט ולשלום.

שר הכריאות י. ברזילי:

אני חושב שהסורים או הממשלה הסורית ראויים לפרס מצדנו, כי לדעתי בזירה הבינלאומית הם עוזרים לנו די הרבה על ידי הצגת הדברים כפי שהם מציגים.

יחד עם זאת אני הייתי מייעץ שראש הממשלה יזמין אליו ככל האפשר ובכל ההקדם את שגרירי המדינות הגדולות.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

חשבתי על זה.

שר הבריאות י. ברזילי:

בשורה ראשונה את ארצות הברית וברית המועצות
וצרפת כמובן, אם זה לא יעזור, זה לא יעזור, גם אז זה נחוץ.

אתמול היתה לי במקרה שיחה עם מיופה הכוח
הסובייטי בקבלת פנים בשגרירות קונגו בראזאויל, ובעקבות שיחה זו חשוב מאד
לדעתי שתזמין אותו ותשמע את האינטרפרטאציות שהגיעו אליהם. זה מחייב שהם ישמעו
הסבר מוסמך. אפילו אם זה לא הולך על אזניים כרויות.

יש לי הערה לכלל שהרמטכ"ל דיבר עליו, שברדיפה
אחרי מטוס הגבול איננו גבול.

הרמטכ"ל י. רבין:

רק לגבי מטוס שתוקף מטרה, לא לגבי מטוס שחודר.

שר הבריאות י. ברזילי:

הבינותי שקודם כל כאן היה עניין עם מטוס שנתן
חיפוי ולא מטוס שתקף. האם אין גבול למרחק? אם הם היו מגיעים עד דמשק, היינו
רצים עד דמשק?

הרמטכ"ל י. רבין:

יש גבול אופראטיבי.

שר הבריאות י. ברזילי:

[REDACTED]

השר י. גלילי:

מה זאת אומרת לא היה התוקף הישיר?

שר הבריאות י. ברזילי:

הוא היה בחיפוי.

השר י. גלילי:

אבל ארכעה אווירונים אחרים תקפו.

שר הבריאות י. ברזילי:

אפילו לגבי תוקף, אני שואל אם אין גבול למה

שנקרא גבול של ודיפה. האם לחדירה אין גבול? זו השאלה.

שר הבריאות י. ברזילי:

שאלתי השלישית נוגעת לעניין הפנייה למועצת הבטחון ואני מביא זאת לשיקול דעת. אילו הייתי יודע שהם יפנו בהקדם, הייתי רוצה להקדים אותם. גם לי ברור שאם אנחנו נפנה לא נשיג גינוי של הסורים, אבל יש בכל זאת איזו שהיא הרגשה שהפעם הקיים לצדנו, מבחינה זו שהם היו התוקפים, ויש איזו שהיא הרגשה שהפונה מאמין יותר בצדקתו, אם הוא מתייצב עם התלונה ומבקש את הדיון. אילו הייתי מאה אחוז בטוח שהסורים לא יביאו את התלונה לדיון...

סגן שר הבטחון צ. דינשטיין:

הסורים הודיעו שלא יגישו תלונה.

הרמטכ"ל י. רבין:

הסורים הודיעו ברדיו שהם ביצעו פעולת-עונשין,

איך הם יכולים להגיש תלונה?

שר הבריאות י. כרזילי:

אני נוטה לפנות למועצת הבטחון.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אם תהיה הודעה של הממשלה אני מאד הייתי רוצה

שהפעם לא ידובר שוב על ה"אל-פתח".

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

ברור שהפעם לא.

שר החינוך והתרכות ז. ארן:

לדעתי גם בפעם הקודמת זה היה מיותר, כי על ידי כך אנחנו יותר מדי מעלים את היוקרה שלהם ונותנים להם כבוד, שהנה ממשלת ישראל יושבת במיוחד על פעולות "אל פתח". כדי למנוע אי הבנות ברצוני להגיד, אינני חושב שצריך לעזוב אותם, אבל זה לא לממשלה היום.

יש לי שאלה לרמטכ"ל - לפי מה שקראתי בעתון האווירונים שלנו הגיעו כעבור כמה דקות, והגיעו לאחר שהאווירונים הסורים הפציצו. אינני מבקר זאת, אבל אני שואל: האם הקומוניקציה במקרים כאלה אינה יכולה להיות כזאת שהזינוק למקום סכנה יהיה יותר מהיר? יכול להיות שאי אפשר, אבל אם זה אפשרי לדעתי במקרים כאלה זה MAKES ALL THE DIFFERENCE. מה שאווירונים יכולים לעשות תוך כמה דקות אין לשער כלל.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

ברצוני לשאול: האם אפשר יהיה להוכיח, לא היום, אלא כעבור שבוע שבועיים. כאשר זה יהיה נחוץ, את האותנטיות של הודעות רדיו דמשק? הם ידועים כזייפנים גדולים וכחמומי מוח. והם יכולים כעבור יומיים להגיד: לא היה ולא נברא, שהעולם המערבי והעולם הרוסי אינו שומע ערבית.

שר האוצר פ. ספיר:

אני מצטרף אליך, כי גם בפעם הקודמת הם הכחישו

מה שאמרו, כעבור כמה ימים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

במה נוכל להוכיח, במקרה שיהיה דיון, שהסיפור של הסורים שהנמ"כ הראשון שלנו התחיל ביריות עליהם הוא שקר וכזב? האם יכולים להוכיח זאת או לא? עם כל ההתפארות בהודעה שלהם השרשרת היא כזאת: הנמ"כ נתן כמה יריות, הם ענו בכמה יריות, ואז הפציצו, ואז הם יצאו מהכלים. אפילו הסיפור הזה של הסורים של התפארות ואגרסיביות גדולה, הנקודה הקובעת היא: המתחיל באש. האם מבחינה טכנית נוכל להוכיח זאת? לגבי התחזית בעתיד חשוב שדבר זה יונצח ותהיה הוכחה.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

עד כמה שאני מבין הסורים לא פירסמו שניים

מהמטוסים שלהם הופלו.

הרמטכ"ל י. רבין:

בשדר לאו"ם הם הודיעו על אווירון אחד, על זה

שנפל בכנרת.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

בין אם נבוא להסכם אתם ובין אם לא, אם זה לא

מאד קשה, צריך למשות את הגופה ואת המטוס ולהחזירם, אפילו אם לא נגיע להסכם.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

רק את הגופה או גם את שברי המטוס?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

גם את שברי המטוס. אם אין בהם תועלת, לא איכפת לי שנחזיר להם. נראה להם שגם בלי משא ומתן מחזירים.

לדעתי בהודעה על ישיבת הממשלה היום אנחנו צריכים להיות מתונים, לא צריכים לצאת ברוח צהלה של נצחון. ייתכן מאד שזה בא מצדם מתוך רגש, שהוא מאד נפוץ פה בימים אלה, של גאולת דם, הכעס והרוגז שלהם על מה שקרה לפני חודש צריך למצוא איזה פורקן. מוטב שהפורקן יהיה בשקר וזיוף, לכן עלינו להיזהר, ולא לתת לזה יותר מדי רושם של נצחון.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

צריך רק לספר את העובדות.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

העובדות מדברות בעד עצמן יחד עם זאת צריך בכל הזדמנות וככל האפשר להדגיש את ההודעה שלהם, כי אני מניח שמה שהיה ברדיו-דמשק פורסם ודאי גם בעתונות, שהם היו הראשונים שהתחילו עם מטוסים.

הרמטכ"ל י. רבין:

הם מודים בזאת בהודעתם הרשמית.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אנחנו צריכים לתת לזה פירסום גדול ביותר, כדי שהדבר יחדור בהכרת העולם, שהם היו הראשונים שהתחילו במטוסים, והמטוסים שלנו באו רק אחר כך.

שר החקלאות ת. גבתי:

לאחר כל האינפורמציה ששמענו כאן קשה להסביר מה הניע אותם לעשות פעולה זו. צריך למצוא את ההגיון. ברצוני לשאול את הרמטכ"ל, מה ההערכה שלכם כהמשך להתפתחות הזאת? האם אין לצפות, לאור כל הדברים האלה שלהם, שהם חיסלו את הבסיס הימי שלנו בכנרת, לנסיונות של חבלות או התקפות על הקווים הימיים שלנו מסביב לכנרת, והאם המשקים בסביבה נקטו בכל האמצעים כדי למנוע הפתעות בימים הקרובים?

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

בהמשך לשאלתו של השר ברזילי בקשר לרשות למטוסים לרדוף אחרי מטוסים שתוקפים מעבר לגבול, ברצוני לשאול: האם אין הוראות ביחס למרחק שבו אפשר לרדוף? האם לאור הנסיון שהיה אין צורך להבהיר נקודה זו לקראת העתיד, כי מי יודע למה זה עלול להתפתח?

שר המשפטים י. ש. שפירא:

האם השדר הזה שלהם לאו"ם ביחס להוצאת המיג מהכנרת הוא אותנטי? האם נוכל להוכיח שהוא אותנטי אם יהיה פעם ויכוח? אנחנו יכולים להוכיח שההודעה הרשמית שלהם אינה מתיישבת עם מה שנאמר בשדר רשמי שלהם לאו"ם?

הרמטכ"ל י. רבין :

השדר הוא אותנטי משום שהוא הועבר אלינו בכתב על ידי האו"ם, אחרי שהם קיבלו אותו מהסורים, והתשובה שלנו לאו"ם ניתנה בכתב.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול :

לשאלתו של השר ברזילי - האיגרת הזאת שלנו מופנית לכל המעצמות כמקובל, אבל גם אני חשבתי היום שרצוי אולי להיפגש עם השגרירים כאן. אינני בטוח שזה עוזר הרבה, אבל בכל זאת יש הבדל, ואני מסכים עם דעתו של שר החינוך שבעניין זה כדאי מדי פעם לפעם לזרוע, גם אם השטח נראה צחיח. ברור לי שמה שאמרתי למיופה כוח הרוסי על האיגרת לחרושצ'וב הוא יעביר לארצו. הוא ודאי ימסור גם על אופן הדיבור.

שיחות כאלו עשויות בוודאי לא להזיק, אבל היום ומחר השר אבן חוזר, והיות ולאנשינו לא כל כך קל להגיע שם אפילו לשר החוץ ולא רק לראש הממשלה במוסקבה, היתה שאלה שלא אהיה יותר מדי פזרני בפגישות אפילו עם השגרירים. נדמה לי שכדאי, בייחוד אם פונים למעצמות אחדות, שהם יקבלו את הנוסח שלנו ישר מאתנו. אולי שר החוץ יקיים שורת פגישות כאלו. דרך אגב, שמעתי הבוקר ברדיו מה ש"קול העם" כתב בעניין זה, יש לציין שחל הבדל עצום לעומת מה שכתבו פעם.

שר הבריאות י. ברזילי :

אולי בכל זאת לדרוש ישיבה של מועצת הבטחון? גם

אתה אמרת שאולי כדאי.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

טילגרפתי לקומי כדי לשמוע דעתו בעניין זה.
האמת היא שלי לא נראה הדבר מפני שאינני יודע "מתי אנחנו נמאסים על הגויים".

שר האוצר פ. ספיר:

אנחנו נמאסים עליהם גם כאשר אנחנו מנצחים.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

אם אנחנו כל שבועיים נעסיק אותם, וכל שבועיים יתעסקו בנו. במקרה הטוב נשמע עוד נאום קשה של הרוסים. בזה אין שום ספק. הנאום של הרוסים יעבור למדינות הערביות, ישמעו על כך באפריקה. ואי אפשר לרוץ אחרי כל אחד. אחרי הדיון הקודם במועצת הבטחון ביקשתי לשלוח לאבוטסה באוגנדה - אינני יודע אם זה נעשה - את הנוסח המלא של הדין וחשבון של בול, כי אני בטוח שהוא לא יודע בדיוק מה היה, הוא בוודאי איננו תי בזה.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אם עכשיו נביא זאת למועצת הבטחון עלולים לערבב

בזה גם את העניין העיראקי.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

אולי גם זה, נשאר זאת פתוח לעת עתה. ברור עכשיו שהסורים לא יפנו, הם בעצמם אומרים שאין להם מה לפנות למועצת הבטחון, נחכה לתשובה של קומי.

אינני נגד פגישות עם השגרירים כאן, כי בכל זאת

משהו נקלט.

אני מסכים להערתו של שר החינוך שעמשיו לא צריך לדבר על ה"אל פתח", כי בשתי ההודעות הסורים מדברים על ה"אל פתח", כאילו זה עמוד התווך. אתמול בערב חשבתי שאם הם אומרים שגם להבא יעזרו ל"אל פתח", הרי מעמשיו מרכז הדברים היא ממשלת סוריה בדמשק. או שהיא אומרת שאין לה קשר עם ה"אל פתח" או לא.

אשר לאותנטיות של השדר הסורי, אולי הרמטכ"ל יוכל להשיב על כך. אינני יודע אם אפשר להוכיח שהנמ"ח שלנו לא פתח ראשון באש. אבקש את הרמטכ"ל להוסיף דברים גם על כך.

לדברי שר הדתות להחזיר את גווית הטייס ושברי המטוס. לגבי גווית הטייס אין כל שאלה. בדרך כלל צריך לזכור שאין זו מלאכה קלה למצוא את הגוויה. ברגע זה לא ידוע בדיוק איפה, באיזה מקום בדיוק הטייס נפל, ואנחנו צריכים להיות בטוחים שלא יירו עלינו מהצד השני כאשר נגיע לשם.

הרמטכ"ל י. רבין:

העומק שם איננו רב, אבל עיקר הבעייה זה הבוץ. היה לנו נסיון של "פוגה" שלנו וטייס שנפלו לכנרת, וזה לקח לנו שלושה חודשים, עם כל מיני פעולות של אמודאים, כדי להוציא אותו.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

אינני מתנגד להחזיר את שברי המטוס, אבל אינני רואה בזה חובה. אפשר לא להחזיר את הכל. לדעתי זה קצת משונה מצדם לבוא ולתבוע. הם באים להתקיף אותנו על אדמתנו, נשאר תותח או כלי אחר, אם נחזיר

שברים, מדוע במקרה אחר לא נחזיר כלים שלמים? זה יותר הגיוני. לא הייתי עושה מזה עניין, אלא אם בול יבקש.

לדברי מר גבתי - מה צפוי? אני חושב שאנחנו צריכים מאד להיות על המשמר, ובכוננות רבה.

הרמטכ"ל י. רבין:

לשאלותיהם של השרים קול וברזילי בעניין גבול הרדיפה אחרי אוירונים. יש הבדל כמובן מה ההוראות הפנימיות לבין הדברים שנאמרו על ידי ראש הממשלה. מבחינת הצגת הדברים כלפי הערבים וכלפי חוץ בשום אופן אסור להציב גבולות. אבל יחד עם זאת אני בכל זאת רוצה לומר, אם אינני טועה, זו הפעם הראשונה שבוצעה תקיפה של מטרה בשטח ישראל על ידי מטוסים.

אומר יותר מזה, מה שקורה ומה שמתחולל היום במחשבה הערבית בכלל אפרופו איזה מתקן שנמצא באזור דרומי, וכל מה שהערבים כותבים, יש בעניין הזה של התקיפה הסורית תקדים, ותקדים חמור, שצריך היה להבהיר אותו גם הלכה למעשה בפעילות. וגם בהבהרת כוונת הממשלה, מה ייעשה למטוס תוקף מטרה בשטח הזה? אני חושב שמה שנאמר נאמר כלפי פנים. כלפי פנים ההוראה אומרת לרדוף במגמה להפיל את המטוס. אין אפשרות לתקוף אותו בשדה התעופה. כאשר שוקלים את הדבר של הרדיפה, זה לא שיקול בלי שכל. כלומר, אם הרדיפה תביא להסתבכות ואנחנו נצא ממנה נפגעים יותר מאשר פוגעים אז רודפים עד לאותו מקום שבו השיקול הוא שיקול צבאי.

השר י. גלילי:

בפעם הקודמת היתה פקודה לחזור.

הרמטכ"ל י. רבין:

הפקודה לגבי מטוס חודר, לא מטוס המבצע פעולת תקיפה, אלא מטוס החודר נניח לפעולת צילום או סיור, הרדיפה היא עד הגבול, לא רדיפה מעבר לגבול. יש שוני בין חדירה מודיעינית שאינה מבצעת אקט של פגיעה במטרה בשטח ממשי, במטרה לפגוע, ובין חדירה סתם. לכן, כאשר אז חדרו המטוסים למטרות סיור או תוך כדי פיטרול ההוראה היתה לחזור. כאשר המטוס בא במטרת תקיפה ואני רוצה בכל זאת שלא נזלזל בחומרת העובדה והתקדים, של ניצול מטוסים לתקיפה. זה שיקול לדעתי יסודי, כי לדיבור ולהצהרה מוכרח להיות כיסוי למעשה. צריך להיות מוכן לממש אותו הדבר שאותו הצהרת בהצהרתך, אחרת זו תהיה הצהרה ללא תוקף.

ד"ר י. גלילי:

הפעם היה מימוש של רדיפה לפני הצהרה.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

התקיפה שלהם היתה תשובה על המטוסים שלנו לפני

חודש.

הרמטכ"ל י. רבין:

מה זה משנה. ברגע שתוקפים מטרה בשטח ישראל, אם נביא בחשבון שהמטרה הזאת היתה 60 מטר בעומק הגבול שלנו, זה הכל, אם לצרף 10 מטר של חוף כנרת, ועוד 50 מטר בשטח, כל החדירה שלהם לשטח ריבוני שלנו היתה 50 מטר. זה לא משנה, הבעיה היא בעיה מהותית.

שר הבריאות י. ברזילי:

אתה צריך לקחת בחשבון שבסופו של דבר זה לא

יישאר חד סטרי.

הרמטכ"ל י. רבין:

אינני רוצה להיכנס לוויכוח היסודי הזה, אני משוכנע שהרבה דברים לא היו נשאים חד סטריים אילו אפשר היה לממש אותם. בסיכומו של דבר העניין נקבע לפי מידת היכולת לבצע את הדבר.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אם יש 60 מטר גבול יבש אדם יכול לטעות, הוא לא יכול לטעות לגבי ספינה בים שכולו גבול.

שר העבודה י. אלון:

ועוד נימוק, שהרבה מיישובי הספר שלנו יושבים 60

מטר מהגבול.

הרמטכ"ל י. רבין:

כאשר המטוסים באו לרדיפה כל האינפורמציה הזאת שחלק היו מיג 17 וחלק היו מיג 21, שאווירון זה חיפה וזה תקף - אלה דברים שידועים בחלקם לאחר מעשה. כאשר מטוס בא ברדיפה לאזור הפעולה ששם בוצעה התקיפה, מזהה מטוסים אינו נכנס לבדיקה, אין שהות לכך כי מדובר בחלקיקי שניות, אין אפשרות לבדוק אם זה מטוס שחיפה או מטוס שתקף. לכן השאלה המרכזית היתה אם המטוס הזה היה עם קבוצת המטוסים השותפים לאותה פעילות תקיפה, שלגביה תופס

העקרון, ולא אם המטוס הזה עצמו תקף או לא תקף. לא אנחנו ידענו באותו רגע ולא הטייס ידע באותו רגע אחרי איזה מטוס הוא רודף.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] בינתיים מוצאים כל

מיני פתרונות שונים כדי לקבל התראה מוקדמת ככל האפשר. במקרה זה קיבלנו התראה פחותה מהממוצע שאנחנו מקבלים. קודם כל משום שהם סטו בגובה נמוך, ואז המכ"ם אינו מגלה, ועוד כמה סידורים שהסורים עשו ומיצו את משק ההתראה. לא שחסכנו בפעולות קשר, אבל בשביל להיות בטוחים לגמרי יש צורך בפטרול אווירי.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

לא יכול להיות מצב כזה שבמקרה כזה לוחצים פה על איזה כפתור ומגיע משם אור אדום ואז יודעים שבכנרת לא שקט.

הרמטכ"ל י. דבין:

כל הפעולות האלו אינן מותנות באישור. כלומר, כל מטוס כזה מתגלה במכ"ם. אם המכ"ם מגלה משהו, גורם אחר מגלה את המטרה ואז מזניקים. זה הולך בחלקיקי שניות בהתאם לכוננות המטוסים. באותו יום היתה כוננות גבוהה. המטוס מוזנק עד שהוא מטפס לגובה, מתקבלת תמונה ונכנסת הבקרה. הזנקת המטוסים אוטומטית, מרגע שיש ידיעה, הפעלתם לפי מה ואיך זאת היא החלטה שלאחר מכן. הזנקה זו עלייה לגובה בכיוון לתוך שטח ישראל. אין אישור לחרוג משטח ישראל ואין אישור לפתוח באש.

שר המשפטים שאל בעניין האותנטיות של ההודעות

האלו. בדרך כלל אין מסמך שאפשר להגיד שזו היתה הודעה של ראש הממשלה למשל.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

זה יכול להיות בעתון שלהם מהיום.

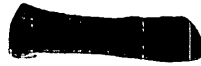
השר ח.י. צדוק:

או הקלטה של השידור ברדיו דמשק.

הרמטכ"ל י. רבין:

אתה יכול לשאול מה האותנטיות שלהודעת ראש הממשלה, אתה יכול לומר שזה התפרסם בעתון או שודר ב"קול ישראל". אנחנו מקבלים לאחר תקופה מסויית את העתונות. כל סוכנויות הידיעות הבינלאומיות מעבירות ידיעות אלו בשמן. לכן אפשר במקרה מסויים לומר "הנה "רויטר" פרסם כך וכך". אינני יודע לאיזה זמן אתה צריך את זה, לא תמיד אנחנו מקליטים את השידורים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

ראש הממשלה ושר הכתחון ל. אשכול:

אבל שהאווירון היה הראשון זה אפשר להוכיח.

הרמטכ"ל י. רבין:

על התקיפה של המטוסים יש דיווח של האו"ם.
במקרה זה אין אפשרות לסתור את הטענה הסורית באופן שגורם בינלאומי או האו"ם
יקבל זאת.

השר י. גלילי:

האם הסורים יכולים להוכיח שמטוסים שלנו קדמו

להם בטיס באזור?

הרמטכ"ל י. רבין:

כן, כי בשעה 07:00 בבוקר היו מטוסים שלנו מעל

לטבריה בגבול הצפוני בגובה רב.

השר י. גלילי:

זו עובדה שנזכרה במהלך הדברים? הסורים הזכירו,

או האו"ם הזכיר?

הרמטכ"ל י. רבין:

אינני זוכר אם האו"ם הזכיר זאת. יכול להיות שזה מה שהסורים אומרים, כי כאשר הם תקפו המטוסים הישראליים ברחו. המטוס הישראלי האחרון עזב את השטח שעה וחצי או שעתיים לפני שהמטוסים הסוריים תקפו את הנמ"ח, לא פחות מאשר בשעה 07:30.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

אם הסורים רוצים הם יודעים את האמת.

הרמטכ"ל י. רבין:

השאלה היא פה מי יודע את האמת הסופית. יכול להיות שלממשלה, או לפיקוד בדרג הגבוהה, הדרג של מ"פ אמר שהנמ"כ פתח ראשון באש, וייתכן מאד שבאמת התמונה בדרג הזה הצטיירה שהנמ"כ פתח באש. זו לא פעם ראשונה שיש לנו הוכחות ללא כל ספק של דיווח כוזב מלמטה. ואז זה שישב למעלה אמר שהנמ"כ פתח באש וזו הזדמנות להחזיר לישראל על עניין המטוסים מלפני חודש. לחלוטין לא מן הנמנע, אני כמעט בטוח שהדיווח מלמטה היה כוזב. מנסיוננו אנחנו יודעים שבקו הסורי 60-70 אחוז מהדיווח הוא כוזב.

השר י. גלילי:

ראש הממשלה בישיבה לפני שבוע או שבועיים הזהיר

שעלולות להיות החמרות.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

לגבי פעולות ה"אל פתח" במשטרה שמאחריהן עומדת

הממשלה.

הרמטכ"ל י. רבין:

לשאלה מה הניע אותם לפעולה - במודיעין אצלנו אומרים: הערבים לא תמיד הגיוניים והסורים עוד פחות מכל הערבים האחרים: אם כי ברור היה, בעיקר בתקופה האחרונה - ואני מבין שראש הממשלה הציג זאת כאן - יש לנו הוכחות מעל לכל ספק שהסורים פעילים פעילות בלתי רגילה בארגון ובשילוח אנשי "אל פתח" גם בירדן וגם בלבנון, וזה לא מצב שזה נפסק; יש לנו מדי פעם בפעם ידיעות על שליחת עוד גוף, אפילו סורים מקומיים ולא פלשתינאים.

מה קרה להם פה שהלכו להתנגשות ישירה כשכל התיאוריה שלהם היא להתנגשות עקיפה - זה לחלוטין סותר את כל הבנייה האידאולוגית גם בדברי סאודני, הרמטכ"ל הסורי, על מלחמה עממית נוסח וייטנאם, האנוי וכו'. אני חושב שזה קשור גם בבעיות פנים שלהם, ששר ההגנה, שהוא ראש הגוש שמתמודד עכשיו על השלטון, הוא גם מפקד חיל האוויר, והוא לא יכול היה להימנע ממנה. לכן צריכים להיות, כפי שאמר ראש הממשלה מוכנים לכל.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

בזה שהפינה ההיא תגרום לנו צרות צריכות המחשבות שלנו להיות מוכנות, והמחשבה היא להיות מוכנים. לא הכל אפשר לעשות ביום אחד. אבל בדרך כלל עד עכשיו אין לנו טענות לחיל האוויר.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

מה מצב ההגנה ביישובים והמקלטים?

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

על זאת שאלנו הרבה פעמים, החלק ההוא מצוייד במיקלטים, וברור שהדברים כל פעם הולכים ומשתכללים, מוסיפים גידור ותאורה, אם כי הגידור נגד ה"אל פתח" איננו גורם כל כך חזק. אבל אם אלה בתים ממש עם בטון, זה דבר אחר. יש יישובים שבהם הגגות הם מבטון, יש הרבה שלא.

שר האוצר פ. ספיר:

בגיזרה הסורית ביטלנו את כל הצריפים, וגם בגיזרה הירדנית משתדלים לבטל אותם.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

בקיבוץ אחד בצפון, במעין ברוך, יש כ-5,000 מוצגים ארכיאולוגיים בצריף עץ, והבטחתי להם שאמצא איזה יהודי שיסכים לתרום להם כסף בשביל בניין.

ברור שמישיבה זו צריכה לצאת הודעה. אני חושב שבהודעה ייאמר שנמסר דו"ח על שני הדברים: ייאמר שהזמנתי אלי את בול ויימסר תוכן הדברים שאמרת לבול.

שר הבריאות י. ברזילי:

מה זה הדבר השני, העריק העיראקי?

הרמטכ"ל י. רבין:

בעניין העריק ההודעה לא יכולה להיות לפני השעה

.20:00

שר הדתות ז. ורהפטיג:

יותר טוב שתהיינה שתי הודעות.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

כאן יש צורך לתאם את ההודעה עם כמה דברים

אחרים.

שר הבריאות י. ברזילי:

בעניין העריק מעיראק לא צריכה להיות הודעה בדרג

של הממשלה, שקיימה ישיבה מיוחדת.

הרמטכ"ל י. רבין:

רק לדיווח, בייחוד שזה עריק.

שר הבריאות י. ברזילי:

הודעה על ישיבת הממשלה צריכה להישאר רק בתחום

עניין הכנרת וסוריה.

ראש הממשלה ושר הבטחון ל. אשכול:

יהי כן.

ברור שהיו כמה דברים שלא צריכים לפרסם, גם מתוך

הדברים שאמרתי לכול.

אני מבין שלא תהיה התנגדות מצד חברי הממשלה אם

נשלח מכאן מילת עידוד לכל האנשים שהשתתפו בפעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:50